

د پرائیستي لیک

د ملي او نړیوالو مدني ټولنو بنسټونو او د بشري حقونو د مدافعینو له لوري

په بروکسل کې د طالبانو د استازو د احتمالي رسمي حضور په اړه

۲۷ می ۲۰۲۶

د اروپایي اتحاديې بنسټونو، غړو هېوادونو او اړوندو یربکړه کوونکو ته

مور، لاندې لاسلیک کوونکي ملي او نړیوال مدني بنسټونه او د بشري حقونو ملاتړ کوونکو، په بروکسل کې د ۲۰۲۶ کال د جون په میاشت کې د طالبانو د استازو د احتمالي رسمي سفر په اړه خپرو شوو راپورونو په تړاو خپله ژوره اندېښنه څرگندوو.

مهمه ده چې یادونه وشي، طالبان د افغانستان د خلکو استازیتوب نه کوي، ځکه هغوی کورنی دیموکراتیک مشروعیت نه لري. د هغوی واکمني د هېڅ ډول ګډونیز، ټولشموله، استازیتوب کوونکي یا اساسي قانوني بهیر له لارې نه ده رامنځته شوې.

د طالبانو دوه لورپوړي مشران اوس مهال د جرمنو نړیوالې محکمې (ICC) issued له خوا د جنسیت پر بنسټ د ځورونې د بشریت ضد جرم په تور د نیولو له امر وروسته مخ دي، او د طالبانو اړوند ګڼ شمېر کسان لا هم د نړیوالو بندیزونو، په ځانګړي ډول د اروپایي اتحاديې د بندیزونو، په لستونو کې شامل دي.

په دې وضعیت کې، له طالبانو سره هر ډول رسمي تعامل، په ځانګړي ډول د اروپا په خاوره کې، جدي حقوقي، سیاسي او سمبولیکي پایلې لرلی شي. دا کار ښایي د طالبانو د عادي کېدو یا ضمني مشروعیت ورکولو په توګه تعبیر شي.

د ۲۰۲۱ کال د اګست راهیسې، طالبانو ګڼ شمېر پالیسي، فرمانونه او اداري اقدامات عملي کړي چې د اساسي حقونو او آزادیو د سیستماتیک له منځه وړلو سبب شوي دي. ښځې او نجونې تقریباً په بشپړ ډول له عامه ژوند څخه ایستل شوي دي، چې پکې له منځنیو او لوړو زده کړو منع کول، د کار، تګ راتګ او مدني او سیاسي ګډون سخت محدودول شامل دي.

دغه اقدامات، کله چې په ټولیز ډول وکتل شي، د جرمنو نړیوالې محکمې ترڅنګ، د ملګرو ملتونو د بشري حقونو ګڼو کارپوهانو او حقوقي متخصصینو له خوا د نړیوالو قوانینو له مخې د جنسیت پر بنسټ د ځورونې د بشریت ضد جرم په توګه ارزول شوي دي.

سر بېره پر دې، د جدي بشري حقونو د سرغړونو په اړه پرله پسې راپورونه موجود دي، چې پکې خپل سري نیونې، جبري لادرکه کول، له محکمې پرته وژنې، شکنجه او ناوړه چلند، او د بشري حقونو د ملاتړ کوونکو، خبریالانو او پخوانیو دولتي کارکوونکو پر ضد غچ اخیستنې شاملې دي. د شفافیت او خپلواکو څارونکو میکانیزمونو نشتون د دغو سرغړونو د بشپړې کچې ارزونه ستونزمنه کړې، خو شته شواهد د دوامدارو او جدي سرغړونو څرګندونه کوي. هغه څه چې روښانه دي دا دي چې د دغو جدي بشري حقونو سرغړونو او احتمالي نړیوالو جرمنو قربانیانو او ژغورل شویو کسانو ته هېڅ ډول حساب ورکونه نه ده شوي.

د طالبانو تر واک لاندې وروستي حقوقي او قضایي چوکاټونه لا نور هم عدالت ته لاسرسی محدود کړي، د عادلانه محاکمې تضمینونه یې کمزوري کړي او تبعیضي کړنې یې، په ځانګړي ډول د ښځو او نجونو پر وړاندې، رسمي بڼه ورکړې ده.

مور همداراز د اروپایي اتحاديې د غړو هېوادونو له خوا افغانستان ته د افغان پناه غوښتونکو د جبري ستونزو د روانو او وړاندیز شوو پالیسیو په اړه ژوره اندېښنه لرو. اوسنیو شرایطو ته په کتو، افغانستان ته هر ډول جبري ستونزو به د نړیوالو قوانینو، په ځانګړي ډول د نه جبري ستونزو (Non-Refoulement) اصل، له جدي سرغړونو سره مخ وي. دا اندېښنه په ځانګړي ډول د ښځو او نجونو لپاره جدي ده، ځکه د طالبانو تر واک لاندې د هغوی ژوند، امنیت او اساسي

حقوقه له مستقیم او سیستماتیک گواښ سره مخ دي. افغانستان اوس مهال د نړۍ له هغو خطرناکو هېوادونو څخه دی چې بنځي پکې له سختو گواښونو سره مخ دي، او جبري ستونزې به ډېرې بنځي او نجوني د ځورونې، تاوتریخوالي او د اساسي حقونو له شدید محرومیت سره مخ کړي.

له همدې امله، مور له اروپایي اتحادیې او د هغې له غړو هېوادونو څخه غوښتنه کوو چې:

- د اوسنیو شرایطو تر دوام پورې له طالبانو سره په سیاسي او ډیپلوماتیکه کچه له تعامل څخه ډډه وکړي، ځکه دا ډول تعامل د روانو جدي بشري حقونو سرغړونو، په ځانگړي ډول د بنځو او نجونو د سیستماتیک ځپلو، د عادي کېدو او ضمني مشروعیت ورکولو خطر لري؛
- دا حقیقت په رسمیت وپېژني چې هغه لږ تر لږه شرطونه چې اروپایي اتحادیه یې د تعامل لپاره مطرح کوي – لکه د اساسي حقونو درناوی، په ځانگړي ډول د بنځو حقونه – اوس مهال نه دي پوره شوي، او له دې شرایطو پرته تعامل به د اروپایي اتحادیې د بشري حقونو ژمني کمزورې کړي؛
- د جدي بشري حقونو سرغړونو او احتمالي نړیوالو جرمونو، په ځانگړي ډول د جنسیت پر بنسټ د ځورونې، په تړاو د نړیوالو عدلي هڅو فعاله ملاتړ وکړي، د جرمونو نړیوالې محکمې له افغانستان اړوند تحقیقاتو سره اغېزمنه همکاري وکړي، څو حساب ورکونه د سیاسي یا مهاجرتي ملاحظاتو قرباني نه شي؛
- په بنکاره او بې له ابهامه اعلان وکړي چې د افغان بنځو او نجونو حقونه د معاملي وړ نه دي او نه باید د ډیپلوماتیک تعامل یا مهاجرتي پالیسیو په چوکاټ کې د معاملي وسیله وگرځي؛
- د نړیوالو جرمونو قربانیانو ته د عدالت د لاسرسۍ د پیاوړتیا او د احتمالي عاملینو د قضایي حساب ورکونې لپاره د سټراټیژیکو حقوقي لارو، په ځانگړي ډول د نړیوال او فرامرزي صلاحیت میکانیزمونو، ملاتړ وکړي؛
- سمدستي افغانستان ته د افغان پناه غوښتونکو جبري ستونزې ودروي، او د نه جبري ستونزو اصل ته بشپړ درناوی وکړي، ځکه اوسني شرایط ستنېدونکي کسان، په ځانگړي ډول بنځي او نجوني، له ځورونې او جدي زیان سره مخ کوي؛
- ډاډ تر لاسه کړي چې له طالبانو سره تړلي کسان، یا هغه کسان چې د جدي بشري حقونو سرغړونو په اړه پرې باور وړ تورونه موجود وي، په هېڅ ډول رسمي لیدنو، کوربتوب، همکاريو یا مشورو کې ونه منل شي؛
- له افغان مدني ټولني، قربانیانو او د بنځو د بشري حقونو له مدافعینو سره منظمې او مانادارې مشورې وکړي، څو د هغوی نظرونه په مستقیم ډول د اروپایي اتحادیې په پالیسیو کې منعکس شي.

د دغو اصولو نه مراعات کول به لا نوره معافیت فضا پیاوړې کړي، د بشري حقونو او جنسیتي عدالت په برخه کې د اروپایي اتحادیې اعتبار به زیانمن کړي، او د افغانستان قربانیان او ژغورل شوي کسان به په یوه حساس پړاو کې یوازې پرېږدي.

مور چمتو یو چې له اروپایي او نړیوالو شریکانو سره رښه همکاري وکړو، څو د افغانستان په تړاو هر ډول غیرگون د حساب ورکونې، عدالت او د اساسي حقونو د ساتنې پر بنسټ ولاړ وي.

لاسلیک کوونکي :

د ملي مدني ټولني بنسټونه

1. Afghanistan Canada Culture (ACC)
2. Afghanistan Cinema House
3. Afghanistan Civil Society Forum Organization (ACSFo)
4. Afghanistan Community Foundation (ACF)
5. Afghanistan Democracy and Development Organization (ADDO)
6. Afghanistan Freedom Struggle Network
7. Afghanistan Service, Cultural and Rehabilitation Organization
8. Afghanistan Sociological Association
9. Afghanistan Transitional Justice Coordination Group (ATJCG)
10. Afghanistan Women's Light Freedom Movement
11. Afghanistan Women's New Future Movement
12. Afghanistan Women's Political Participation Network
13. Afghanistan Women's Solidarity Movement
14. Afghanistan's Powerful Women's Movement
15. Afghan Canadian Civil Society Forum (ACCSF)
16. Afghan Human Rights Defenders in Exile (AHRDE)

Afghan Women Education and Vocational Services Organization (AWEVSO)	.17
Afghan Women News Agency (AWNA)	.18
Afghan Youth in New Era Organization (AYNEO)	.19
Alternative Links for Training and Development	.20
Armanshahr / OPEN ASIA	.21
Assembly of Scientists and Experts of Afghanistan (ASEA)	.22
Association of Women in Radio and Television (AWRT-K)	.23
AWA Legal and Social Foundation	.24
Afghan Women Political Participation Network (AWPPN)	.25
Balkh Women’s Movement	.26
Borderless Amu Movement (BAM)	.27
Civil Society and Human Rights Activists Network	.28
Civil Society and Human Rights Network (CSHRN)	.29
Development and Support of Afghan Women and Children Organization (DSAWCO)	.30
Dialogue Hub for Common Ground	.31
Digital Civil Society Institute (AZADY)	.32
Equality Social and Cultural Organization (ESCO)	.33
Ertebat Organization	.34
EU Hope	.35
EVE: Voice for Women’s Rights	.36
Fatema Foundation	.37
FARAGEER (Women Global Forum for Afghanistan)	.38
FARKHUNDA MOVEMENT	.39
Fekresabz Organization (FSO)	.40
Feminine Solidarity for Justice Org (FSJO)	.41
Free People Movement in Exile	.42
Free Watch Afghanistan Organization (FWA)	.43
G+ Generation Positive Organization	.44
Generation of Peace Society (GPS)	.45
Global Campaign Against Gender Apartheid	.46
Herat Citizens’ Social Association	.47
Human Rights Defenders Plus (HRD+)	.48
Incident Prevention & Assist the People Organization (IPAPO)	.49
Independent Coalition of Afghanistan Women’s Protest Movement	.50
Independent Cooperation for Change Organization (ICCO)	.51
Mawoud Academy	.52
Movement’s Yell Movement	.53
National Anti-Discrimination Process (NADP)	.54
Network of Afghan Women in Urban Governance	.55
New Generation Network for Change (NGNFC)	.56
No to Rigor Organization (NRO)	.57
Paikan TV	.58
Peace & Sport Organization	.59
Peace and Human Rights Dialogue Center	.60
Radio Nehad Network (RNN)	.61
Rawzana Omid Social Organization	.62
Shahrvand Social and Legal Research Organization (SSLO)	.63

Stichting voor Afghanistan (SVA)	.64
Sunrise of Freedom	.65
Tabesom Cultural and Social Services Institute	.66
Together for Equality Organization	.67
Tolo Social and Civic Organization (TSCO)	.68
Wahaj Welfare Organization for Afghanistan	.69
Women Media Advocacy Group	.70
Women Organization for Rights, Dignity and Speech (WORDS)	.71
World Council of Panjshirians	.72
Women's Freedom Organization	.73
Women's Justice Movement	.74
Women's Motion Network (WMN)	.75
Youth and Children Development Program (YCDP)	.76

نړيوال سازمانونه

International Federation for Human Rights (FIDH)	.77
Aide aux Personnes Déplacées	.78
Civil Rights Defenders (CRD)	.79
Global Initiative Against Impunity (GIAI)	.80
Human Rights Activist Union (HRAU)	.81
Parliamentarians for Global Action (PGA)	.82
Women's Initiative for Gender Justice (WIGJ)	.83